СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LV. Ч. 106. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, четвер, 8-го травня 1947. No. 106. JERSEY CITY and NEW YORK, Thursday, May 8, 1947. VOL. LV.

ТРИ ЦЕНТИ в злуч. держ. америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

СЕНАТ ПРОТИ ВІДЛОЖЕННЯ ДЕБАТИ НАД РОБІТНИЧИМ ЗАКОНОМ

Всі републиканці й 17 демократів у сенаті спротивилися відложенні дискусії над робітничим законом на десять днів, як цього домагався демократичний сенатор Ґартлі М. Кілгор. Після такої ухвали надіються, що сенат прийме законопроект ще біжучого тижня.

Провідники демократичного блоку в сенаті заповідають, що президент не підпише нового робітничого закону, який уже ухвалила палата, а який тепер прийшов під наради сенату, тому, що там находяться надто гострі постанови проти юній. Вони теж заповідають, що з доручення президента буде предложений в конгресі інший законопроект, який, коли перейде в обох палатах, буде підписаний президентом.

ТЕЛЕФОННИЙ СТРАЙК ПЕРЕСТАВ БУТИ КРАЄВИМ.

Краєва Федерація Телефонних Робітників зрезиґнувала з проводу в страйковім русі телефонних робітників та заявила, що страйк може бути наладнаний в різних частинах краю місцевими юніями з місцевими підприємствами. Таку заяву проголосив голова Краєвої Федерації Джозеф А. Берн після засідання комітету для ведення робітничої політики у Вашинґтоні. Заяву Берна прийняли радо до відома місцеві юнії, котрі давно вже погодилися з думкою, що загальний страйк не можливий до наладнання на однаковій підставі для всіх частин краю.

ПРЕЗИДЕНТСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ДЛЯ ЗМЕНШЕННЯ ПОЖЕЖ.

З нагоди триднeвої Президентської Конференції для Недопущення до Пожеж президент Труман о-проголосив заклик до народу, щоб „кожна громада й кожна одиниця в краю" мала на увазі ввесь час недопущення до пожеж, які руйнують нашу країну в застрашаючих розмірах. Президент вказав на це, що в минулім році сама лише маєткова шкода з пожеж досягла суми $560,000,000. Крім цього в минулому році було кілька катастрофальних пожеж у готелях, у котрих згинули сотки людей. Конференція розпочала свої наради у вівторок 6 травня з метою найти способи для зменшення числа пожеж. Предсідником конференції є ген. майор Филип Б. Флеминґ, Адміністратор Федеральних Робіт.

ГОЛОВА ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА ПРОТИ ЗАГАЛЬНИХ ЖИДІВСЬКИХ ЗБІРОК.

Збирання фондів сфедералізованими способами та „комунізування кампаній" за збірку фондів є „безпідставним і неамериканським й призводить до невдач всіх приватних діянь в справі здоровля й добробуту" — таке заявив голова Американського Червоного Хреста Бейзил О'Коннор на зібранні Краєвої Асамблеї Суспільної Добродійности в готелі Комодор у Ню Йорку. Коли його запитали, чи він вважає такі кампанії, як кампанія за Фонд Великого Ню Йорку, або „Юнайтед Джуїш Апіл" що це сфедералізовані кампанії", він відповів, потакуючо. При цій нагоді він вияснив, що дві системи: одна злучена („сфедералізована"), а крім того це друга незалежна не можуть існувати одна побіч одної. Тому тепер приходить до боротьби. Він радив приявним делегатам 46 добровільних і урядових організацій для суспільної допомоги призадуматися, до чого то доведе таке „комунізування" кампаній. О'Коннор згадав як приклад таке: Може прийти час, що Червоний Хрест або Товариство для поборювання Туберкульози будуть мусіти віднестися до підприємств і до робітничих організацій за допомогою і їх не дістануть. Вже тепер видвигають питання „Чому то промисл мае займатися збірками?"

ВИКЛЮЧИТИ КОМУНІСТІВ ВІД СТАНОВИЩ В МУНИСИПАЛЬНИХ УСТАНОВАХ.

Радний міста Ґарі Клементе вніс законопроєкт у міській раді Ню Йорку, щоб виключити комуністів від занимання становищ у міських роботах за те, що вони не признають американського ладу, і змагають до насильного скинення уряду. Для переведення провірки лояльности теперішних міських службовиків він домагається $100,000.

ВЛАСНИКИ ПІВДЕННИХ ШАХТ ВИЙШЛИ З НАРАД.

За звідомленням федерального уряду 73% шахтарів вугілля заявилися за переведеня краєвих переговорів в справі підвишки платень, одначе власники південних шахт домагаються окремих переговорів з поодинокими відділами. Вони заявляють, що предсідник Юнайтед Майн Воркерс Джан Л. Луїс хоче підірвати їх повагу в переговорах, а крім цього закидають федеральному урядові змагання помогти Луїсові. Тому вони покинули наради з Луїсом і зійдуться щойно на 15 травня поновно.

Президент домагається швидкої ратифікації мирових договорів

Президент Труман, секретар стейту Маршал і бувший секретар стейту Бирнс візвали сенатську комісію закордонних відносин не зволікати з ратифікацією миротих договорів з Італією, Угорщиною, Болгарією й Румунією. Вони всі три заявили, що проволока в цій справі може завдати важкий удар Америці у її світовому проводі і непотрібно продовжить непевність у внутрішнім положенні у згаданих країнах. Противниками швидкої ратифікації є організації італійського роду. Вони домагаються ратифікації італійського договору щойно після заключення миру з Німеччиною. Президент вислав лист з домаганням ратифікації до секретаря Маршала, а Маршал та Бирнс явилися особисто перед комісією.

МАРШАЛ ЗА ПРИСПІШЕННЯ ДОПОМОГИ БЛИЗЬКОМУ СХОДОВІ.

У листі до конгресмена Чарлса А. Ітона, предсідника комісії для закордонних справ у палаті, секретар Маршал висловив погляд, що теперішні обставини вимагають швидкого ухвалення закону про фінансову допомогу для Греції й Туреччини для спинення комуністичного походу. Він сказав, що вислід конференції в Москві робить цю справу ще більше наглячою ніж вона була перед тим. Маршал висловив признання палаті репрезентантів за всесторонну студію цієї справи, одначе сказав теж, що негайне її вирішення є конечне. Конгресмен Ітон вияснив цю справу з іншої точки. „Найважнішою справою, яку тепер маємо вирішити, є таке питання: Чи нова цивілізація, яка саме тепер наростає, буде цивілізацією свободи, чи неволі? І хто то тримає ключ до будучности людства: американізм, чи комунізм?" — питався Ітон. — Противники законопроекту хочуть передати цілу справу Обєднаним Державам. Голосування над билом надіються в четвер.

Становище Бенеша до Карпатської України

"ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА ПОТРЕБУЄ ОПІКИ СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ, АЛЕ НЕ МОЖЕ ЖИТИ БЕЗ ЗАХОДУ".

Прага, 6. березня. — Президент Чехословацької республики Едвард Бенеш, в розмові з кореспондентом Ню Йорк Таймсу, С. Л. Солзберґером, сьогодні рішучо заперечив твердження, що Чехословаччина в будьякий спосіб є окупована Совєтським Союзом. Бенеш твердив, що вже саме ґеографічне положення його країни між Німеччиною та СССР дораджує Чехословаччині глядіти за совєтською опікою, але Чехословаччина сама є наскрізь демократичною країною, що встановляє свій соціялістичний лад шляхом еволюції, а не революції. Але „наша країна не може жити без Заходу" — заявив Бенеш, додаючи, що „цего ніколи не можна забувати". Говорячи про „добросусідські взаємини з Росією", Бенеш не забув додати, що під цим оглядом Чехословаччина „не має іншого вибору". Бенеш вважає, що Росія має свій типічний режім, що був би неможливий в жодній іншій европейській країні, де розвивається соціялізм, але не російський комунізм. Він твердить, що Чехословаччина „була і залишиться демократична, без огляду на те, що ще могло б статися". Відносно Карпатської України (в оригіналі: Рутенії) Бенеш заявив, що Чехословаччина „держала її тільки під опікою", щоб після першої світової війни не дати її Мадярщині. На ділі — твердить Бенеш — Чехословаччина завжди думала віддати Карпатську Україну Совєтському Союзові.

ЗАГАЛЬНЕ ЗІБРАННЯ О.О.Д. В СПРАВІ ПАЛЕСТИНИ.

ВИСЛУХАЮТЬ ТЕЖ ПРЕДСТАВНИКІВ АРАБСЬКОГО КОМІТЕТУ. ВІДКИНЕНО ДВІ АМЕРИКАНСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ.

Лейк Соксес, Н. Й., 6. травня. — Комітет Політики і Безпеки Загального Зібрання О. Д. на сьогоднішньому засіданні вирішив вислухати в справі Палестини теж представників т. зв. Арабського Високого Комітету, подібно як і представників Жидівської Агенції для Палестини. Аргентина, Совєтський Союз та його сателіти переголосували і відкинули американську пропозицію, щоби не допустити до голосу ані жидівських, ані арабських представників. Відкинено теж другу американську пропозицію, щоби Велика Британія сама вирішила, чи жидівські і арабські представники мають забирати голос в дискутованій справі. На черговій сесії Політичний Комітет розглядатиме можливість допущення до голосу представників ще й інших, заінтересованих в справі Палестини груп. Були деякі здогади, що представники арабських країн задумують бойкотувати дальші наради, але докищо вони ще беруть в них участь.

БОРОТЬБА ЗА СКЛАД ПАЛЕСТИНСЬКОГО КОМІТЕТУ О.Д.

Лейк Соксес, Н. Й., 7. травня. — Сьогодні Комітет О. Д. до справ політики і безпеки почне свої наради над складом Провірочної Комісії, яка згідно з британською пропозицією мала б прослідити цілу справу Палестини та приготовити відповідне звідомлення на найблишу звичайну сесію Загального Зібрання О. Д. у вересні. Докищо є дві пропозиції: американська, що пропонує „невтральну комісію" з виключенням заінтересованих країн та пятьох великодержав, і друга пропозиція, внесена Аргентиною та піддержана Совєтським Союзом. Американська пропозиція передбачує створення комісії, зложеної з представників сімох країн, іменно: Канади, Чехословаччини, Ірану, Голандії, Перу, Швеції і Уругваю. Аргентинсько-совєтська пропозиція, натомісць, домагається створення комісії з представників 11 країн, включно з одним представником Арабської Ліґи.

ПІДРИВНА РОБОТА СОВЄТСЬКИХ ДЕЛЕГАЦІЙ НА ЕКОНОМІЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ В ЖЕНЕВІ.

Женева, 6. травня. — Економічна Комісія для Европи натрапила сьогодні на перші серіозні трудноці в спільних намаганнях розвязати проблему післявоенного внутрішньо-европейського транспорту. Причиною труднощів, подібно, як і на всіх інших міжнародніх конференціях, є домагання совєтських делегацій. Совєтський представник Валеріян Зарубін відразу намагався втягнути в працю Комісії всі проблеми політичного та стратеґічного порядку, що їх представники інших країн, з Польщею і Чехословаччиною включно, намагались виключити з нарад Комісії. Поведінка і тактика совєтських делегацій викликала велике занепокоєння серед всіх інших членів Комісії та учасників нарад і в звідомленнях закордонних кореспондентів зі згаданої конференції совєтську роботу виразно називається „підривною". Вже в перших днях нарад усім стало ясно, що совєтський Союз вислав свою делегацію на конференцію Економічної Комісії для Европи тільки з одною метою: доложити всіх зусиль, щоби Комісія нічого не зробила.

55,277 ПОЛЬСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ ЗЛОЖИЛИ ЗБРОЮ.

Варшава, 6. травня. — Польський уряд сьогодні повідомив, що після проголошення амнестії, загальна кількість 55,277 польських повстанців добровільно склали зброю, в цьому 3,716 членів двох нелегальних організацій, ВІН (Вольносьць і Неподлеглосьць) та НСЗ (Народове Сіли Збройне). В дальшому урядові піддалися: 7,000 дезертирів з армії, 2,000 „звичайних злочинців", 2,000 осіб, що мали зброю та 8,000 членів „самостійних лісових повстанських груп". При цій нагоді в руки властей передано 14,000 штук зброї, в цьому 10 легких гармат, 3,500 важких і легких кулеметів, 1,300 гранат і т. д. Амнестія, від якої, як відомо, були виключені члени УПА, тривала два місяці і закінчилася 25-го квітня. Незалежно від тверджень польського уряду, що в Польщі після війни „ще ніколи не було такого спокою, як тепер", та що польські повстанські організації перестали практично існувати, під час першо-травневих парад убито біля Люблина сімох молодих комуністів. Вбивства доконали, як виходить з урядового повідомлення, члени польської підпольної організації ВІН.

СОВЄТИ „ВІДКРИЛИ АМЕРИКУ" В ТУРЕЧЧИНІ

ТВЕРДЖЕННЯ "ІЗВЕСТІЙ" ПРО АМЕРИКАНСЬКО-БРИТАНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ БАЗИ І АГЕНТІВ.

Москва, 6. травня.—Совєтські урядові „Ізвестія" друкують сьогодні сензаційні власні повідомлення про американсько-британські військові бази в Туреччині та про американських і британських військових фахівців та агентів в цій країні. Згідно з твердженнями „Ізвестій", в усіх більших містах Туреччини мали б перебувати американські та британські військові інструктори, як теж військові агенти під різними торговельними фірмами. Рівночасно американські й британські спеціялісти — твердять „Ізвестія" в „листі з'Анкари" якогось А. Анатолева — зорганізували цілу сітку аеродромів та радіостанцій до виключного вжитку Америки й Англії, не допускаючи до них турків. На закінчення большевицька урядова газета твердить, що британські й американські старшини наглядають над радаровими спорудами в Дарданелях та заявляє, що „того роду „відбудова" й допомога Туреччині викликує занепокоення і сумніви в турецьких колах, які бажали би, щоби Туреччина залишилася незалежною державою та жила в мирі". При цій нагоді обвинувачується теж турецький уряд, що в мирних часах вдержує майже мільйонову армію, не зважаючи на економічні труднощі країни. „Ізвестія" приходить до висновку, що Америка й Англія перемінили Туреччину в санітарний кордон проти Совєтського Союзу.

АНГЛІЙЦІ ВИМИРАЮТЬ З НЕДОЖИВЛЮВАННЯ.

Лондон, 6. травня. — Визначний британський лікар і спеціяліст в справах прохарчування, д-р Франклин Бікнел, твердить сьогодні в надрукованій в „Ди Медікал Прес" статті, що англійський нарід повільно вимирає з недоживлювання. Автор твердить, що британці є найгірше відживлюваним народом в Західній Европі, включно з Німеччиною. Твердження Бікнела викликали велике хвилювання публичної опінії та є предметом окремого розгляду в міністерстві прохарчування.

РАМАДІЄ ДІСТАВ ПОТРІБНУ ЗАЯВУ ДОВІРЯ СВОЄЇ ПАРТІЇ.

Париж, 7. травня. — Сьогодні рано французький премієр П. Рамадіє дістав потрібну заяву довіря соціялістичної партії для переведеної „чистки" комуністичних міністрів з його уряду. Делегати, що репрезентували 2,529 голосів, заявилися за викиненням комуністів з уряду, 2,125 голосів були проти.

ПРОТИКОМУНІСТИЧНА „ЗМОВА" В РУМУНІЇ.

Букарешт, Румунія, 6. травня (АП). — Румунський уряд вчера ввечері офіціяльно потвердив повідомлення про заарештовання не поданої кількости осіб протикомуністичного наставлення, яких обвинувачується в „змові" з метою саботажів та державного перевороту.

КЕСЕЛЬРІНҐА ЗАСУДИЛИ НА РОЗСТРІЛ.

Венеція, Італія, 6. травня (АП). — Британський Військовий Трибунал засудив сьогодні на кару смерти через розстріл бувшого німецького головнокомандуючого в Італії, маршала Альберта Кесельрінґа. Його обвинувачувано у воєнних злочинах проти італійського народу. Присуд вимагає ще потвердження британського Верховного Командування.

ЗАГРОЗЛИВЕ ПОЛОЖЕННЯ В ЕСПАНІЇ.

Мадрид, 6. травня (ЮП). — В місті Більбао й околиці в Еспанії дійшло до загрозливого положення після того, як уряд покарав робітників, що брали участь в першо-травневій демонстрації. В протесті проти покарання проголосили одноденний страйк 5,000 робітників і опісля до них долучилося ще 20,000 басків. Ані уряд, ані робітники не уступають і напруження триває.

ПІДОЗРІЛА СПРАВА ПОРТУҐАЛЬСЬКОГО ЗОЛОТА.

Варшава, 6. травня. — Польський і португальський уряд заключили договір, на підставі якого Польща повинна доставити Португалії відповідну кількість вугілля, за яке Портуґалія погодилася заплатити золотом через один швайцарський банк. Тепер уряди Злучених Держав, Великої Британії та Франції звернулися до польського уряду з нотою, щоб він провірив походження португальського золота, бо існують серіозні підозріння, що воно походить в крадежі зі золотих резервів держав осі, які правно належать союзникам.

ДАЛЬШІ УСПІХИ КИТАЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

Нанкінґ, 6. травня (ЮП). — Урядово повідомлено, що китайські комуністичні війська здобули дальших пять міст у своїй кампанії створити 100-милевий коридор між Харбіном, Манджурією, та Північним Китаєм.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодинокe число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Загряниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СУСІДИ, ЩО ЖИВУТЬ ПО СУСІДСЬКИ

В нинішніх часах часописи переповнені міжнародніми спорами, незгодою і передаванням такої „дипломатичної" мови, яка є звичайною лайкою і тільки загострює уже й без цього сильно напружені відносини у світі. Відбуваються різні відвідини" чи „конференції" з гарними промовами, але — повними облуди, як між потугами, так теж і малими народами, між близькими сусідами, а теж і дальшими. Зате цілком інакше виглядали відвідини Мексика президентом Труманом з його щирістю та прекрасним жестом, коли він поклав вінець на гробі тих мексиканських молодих хлопців, що згинули геройською смертю в боротьбі з американцями. Мігель Алеман, президент Мексика, що прибув до Злучених Держав, щоби віддати візиту та закріпити ще якнайсильніше добро-сусідські відносини між обидвома демократіями, мусів уже переконатись, що американський нарід радіє повним серцем з теперішніх дружніх відносин між Злученими Державами та Мексиком. Де б мексиканський президент не бував, в конгресі у Вашингтоні, чи на прийняттю Пан-Американського Товариства, в Сити Гол в Ню Йорку, в Колумбійськім Університеті, чи деінде, всюди панувала однакова атмосфера; така правдиво-дружня, що всі відчували, що це завязується вічна дружба. По довгій боротьбі, по великих помилках, теж з американського боку, по хаосі і деспотизмі в самому Мексику, по різних інтервенціях і такій ворожнечі, що в часі минулої війни Мексико стояло проти Злучених Держав, а по стороні Німеччини, дійшло в наших часах природним способом до такого природного зближення, що довго ворогуючі, Мексико і Злучені Держави, стали нині дійсно добрими сусідами.

Що ж їх так зблизило?

У відповіди на це можна б навести багато причин, головно економічно-фінансової натури. Між іншим можна б згадати і ці позички, що їх мають дати Злучені Держави на економічне піднесення Мексика. Та ці позички, як признають самі американці, не є ніяким ризиком, але доброю інвестицією, бо в Мексику є тепер порядок, заведений самими мексиканцями. На добросусідських відносинах заважило в дійсності щось інше. Заважила ідея солідарности американського континенту; заважило бажання американської демократії виявити перед цілим світом, як вона полагоджує спори і ліквідує столітню ненависть, заставляючи сильний і багатий нарід шанувати слабший, що піднісшись з темноти і вирвавшись з рук диктаторів, змагає тепер до повної свободи і поступу. Тому саме президент Алеман так багато говорить про демократію, підкресляючи віру свого народу в перемогу демократичних ідей, себто в те, в що вірить глибоко й американський нарід. Важне й це, що Алеман звязував з цею вірою ще й важкі обовязки, що спадають тепер на демократію на американській півкулі, очевидно зогляду на агресивний тоталітаризм. Ці обовязки заважили теж глибоко, що між Мексиком і Злученими Державами прийшло тепер до тісного зближення, до дружби.

Наслідки московської конференції

Італія це та країна в Европі, яка нині хитається і стоїть перед рішенням, чи їти їй зі західними демократіями, чи ввійти у сферу совєтських впливів. Дехто висказується про це ще простіше, кажучи, що в Італії тепер рішається: большевизм, чи демократія?

Демократичні потуги, Злучені Держави і Велика Британія, знають це надто добре. Знає це теж і тоталітарна Москва.

Втрата Італії для демократії, була б величезним ударом для Британії й Злучених Держав, навіть куди більшим від втрати Греції. Так розуміють ці справи в Льондоні, як і у Вашингтоні. Тому саме таке важне, що думають про це в Італії. Думки ці пізнати найкраще по враженню, яке зробила на італійський нарід остання Конференція Міністрів Закордонних Справ Чотирьох Потуг.

Отже в Італії назагал думають, що Московська Конференція виявила наглядно, що Британія та Злучені Держави не можуть стримати комуністичної агресії в Европі. Таке переконання є нині не тільки в Італії, але теж в Німеччині та Австрії. Раціональне воно, чи ні, але є фактом, що воно існує. З цим треба рахуватись, бо саме на цьому спирається комуністична пропаганда, що постійно працює в тому напрямі, щоб такий сентимент витворювати та його вдержувати.

„Тверда рука", яку мала виявити американська делегація в Москві щодо совєтських домагань у справі Німеччини, не вдоволила людей в Европі просто тому, що Конференція скінчилась невдачно, а Сталін дістав нову передишку, яку використає на дальше перерганізування Европи згідно з кремлівським пляном. Совєтам дано отсим дальшу добру нагоду творити хаос в Італії та Франції, зокрема в Італії, на якій вони зосередили тепер найбільшу свою увагу. Це Совєтам не важко робити, бо в Італії неспокій, страйки, безробіття, голод, корупція, партійна боротьба. Себто такий грунт, який надається якнайкраще на комуністичну пропаганду та акцію, особливо тоді, коли демократичні сили розбиті й слабі.

Якщо Італія в найкоротшому часі не потрапить вийти з економічного хаосу, то вона цілком певно опиниться в совєтській орбіті. Чи Злучені Держави та Британія, що добре знають, про що іде, таку допомогу дадуть і тим самим вратують Італію перед комунізмом, годі певно твердити, бо допомога може навіть прийти, але запізно, або бути замалою, щоб відвернути нещастя. У всякому випадку віра в такий ратунок в Італії цілком захитана. Маючи це на увазі, годі дивуватись, що Московську Конференцію толкують собі в Італії так, що Злучені Держави та Британія піддались на ній Сталінові, бо згодились, щоб Европа мучилась ще пів року. На таке відложення ратування Европи, вигідне Сталінові, не повинні були згодитись ні Маршал, ні Бевин, а як згодились, то, як кажуть в Італії, вони тим виявили безсилля Злучених Держав і Британії й скріпили впливи Совєтів та комуністичної пропаганди в Европі.

Микола Чубатий.

Ідеали української еміграції та політична дійсність

В заокеанській пресі нераз вже писалося про справи української еміграції, підходячи до тої справи з боку її матеріяльної та духової екзистенції. Порядок такого підходу зовсім слушний, бо першою річю є життя, і аж потім передумувати про завдання та ролю української політичної еміграції, яку вона відгравати́ме в житті української нації в найблищих десятках літ. Вже в середньовіччю говорили, що „першою річю для людини, є жити, і аж другою філософувати". Таке саме можна сміло сказати й про нову українську еміграцію.

Як вона осяде вже десь на постійно, як спаде з її голови ця змора, що людина кожної хвилини може бути видана ворогові на знищення, тоді,річ природна, в повних розмірах стане справа ролі української політичної еміграції в житті нації. Проте, вже й тепер треба порушити цю справу прямо тому, що історія всіх політичних еміграцій виказує, що еміграція постійно стоїть перед великою небезпекою внутрішнього рокладу, якщо скоро не поставить вона собі перед очі своїх завдань.

Політичні емігранти це елемент у львиній частині високо ідейний та готовий до посвяти. Одначе, моральні терпіння та матеріяльні недомагання роблять кожну одиницю подразненою та склонною думати в першу чергу про себе самого. Тому емігранти всіх націй мимо свого патріотизму, все були склонні до поділу на політичні групи, а навіть особисті гуртки. Здавалося б, що для еміграції загальна справа є таким приказом, що вони забудуть на свої гурткові інтереси. Але життя доказує, що є навпаки.

Серед емігрантів все була більше поширена склонність до підозрівань один одного, приписування противникові та його групі всеї вини за невдачу, хоча причина невдачі лежить звичайно, поза ними, в політичних обставинах нації

Чого вчить нас історія політичної еміграції 19. століття.

Інтересним прикладом про життя , вартість і значення політичної еміграції може послужити велика польська еміграція по упадку Листопадового Повстання (1831), бо вона має всі додатні та відємні прикмети політичної еміграції на велику скалю, якою є теж нинішня українська політична еміграція. Польська еміграція з перед більше ніж сто років так само розпорошилася на групи та особисті кліки, що себе обвинувачували за найгірші речі. Зокрема одна партія обвинувачувала другу за невдачу національної революції. Але, не зважаючи на це партійне розбиття та гризню, як треба було виступати проти Росії, окупанта Польщі, вони все йшли солідарно та все мали одну політичну ціль. Кримська війна (1854) збудила рожеві надії боротьби за визволення і вона згуртувала негайно під прапори батьківщини обі сторони розсварені, здавалося б, на смерть.

Польська еміграція показувала, правда, мало реалізму та щораз більше відчуження від рідної землі. Одначе, на еміграції створилися немов ідеальні цілі нації, безкомпромісова боротьба з ворогом, що стала тематикою найкращих творів польської літератури, написаних на еміграції трьома найбільшими польськими поетами: Міцкевичом, Словацьким та Красінським.

Вже нині долітають до Америки відомості про партійне та групове розбиття серед української еміграції. Кожна група приписує собі вершок політичного розуму, обвинувачуючи рівночасно противника найгострішим репертуаром українського словника. Національна солідарність та спільність кінцевих цілей, до яких прямує новочасне українство, наказувала б всі ті обвинувачення піддати під критичний осуд національних інтересів та доцільности робити такі обвинувачення саме під сучасну хвилину. Поодинокі групи радше повинні застановитися добре, чи тих самих помилок й нині вони самі не повторюють.

Українська еміграція та політична дійсність.

Український емігрант слід тямити, що там на рідних землях змагається з наїзником цілий нарід та що жодна група на еміграції не має монополю ані на провід визвольної боротьби ані на признання заслуг за неї. Признання належить героям, що стоять у постійній небезпеці свого життя на сторожі ідеалів нації тим, що для батьківщини вже зложили своє життя. Годі булоб давати признання за цю жертвенну боротьбу поодиноким особам, чи групам, що опинилися поза полем бою, на еміграції.

Небезпечною обставиною для всіх еміграцій все було відірвання від рідної землі і тим самим від реального життя. Еміграція живе надто часто не тим, що є, але тим, чого вона собі бажає. Гаряче бажання родить для емігрантів ілюзію дійсности. В нинішніх днях такою ілюзією, що бере бажання за дійсність, є переконання еміграції про близькість нового конфлікту на сході Европи. Безперечно, що різниця світоглядів та інтересів поміж світом демократії та світом червоної диктатури така велика, що такий конфлікт є можливий, а навіть в дальший майбутности майже певний.

Одначе треба теж брати під увагу цей реальний чинник, що конфлікт міжнародний є тільки тоді можливим, коли щонайменше одна із сторін такого конфлікту бажає. Нинішня дійсність є того роду, що ніяка із спорячих сторін такого конфлікту не бажає. Не бажає його ані лідер демократичного бльоку, Вашингтон, ані не бажає його Кремль. Кремль не чується нині ще на стільки сильним, щоби ризикувати міжнародний конфлікт. З того висновок, що новий міжнародний конфлікт це не є справа найблищих місяців.

Річ природна, що обставини можуть скоро мінятися і такий конфлікт може стати дійсністю, але при теперішних обставинах правдоподібність нового міжнародного конфлікту в найблищім часі не надто велика. З тою дійсністю треба рахуватися українській еміграції та свої пляни укладати радше на найблищі роки мира, ніж війни.

Консеквенцією кількалітнього мира буде відповідне міжнародне значення Совєтів, що теж матиме вплив на багато питань реального життя української еміграції. Справедлива справа українського визволення напевно находить вже нині та находитиме багато співчуття в демократичному світі. Одначе від самого співчуття до чину це ще далека дорога. Уряди демократичних держав постійно шукатимуть компромісу, а жертвою того компромісу падатиме справа визволення України та других свіжопоневолених народів.

Всеж таки українська еміграція запасом своїх інтелектуальних сил, величезним арсеналом своїх патріотичних почувань та готовости для жертви в користь батьківщини є нині безумовно найбільше вірним репрезентантом української нації. Такий запас людського інтелекту та людських почувань може створити великі речі на полі української політичної думки і відповідно впливати на Рідний Край. Це українській політичній еміграції слід передумати та витягнути консеквенції, потрібні для її самозбереження та для справи визволення України.

В. КОРОЛЕНКО І УКРАЇНСЬКА МОВА.

(НКС) В „Радянській Україні" ч. 252/46 р. надрукована сторінка із спогадів сина Володимира Короленка. В цих спогадах наведено м. ін. уривок листа В. Короленка до Х. Альчевської, уривок, в якім Короленко хоче висвітлити, через що він став письменником „російським". „Загальноросійський рух" (ходить про 70-ті р. р. м. ст.) вабив юні кадри і кавказької і української молоді"... „широкою демократичністю, відсутністю націоналізму, широкими формулами свободи", рух цей „вимагав і давав простір молодій самопожертві поза національними племінними рамками"...

Що цей з „широкою демократичністю" московський рух привів до „демократизму совєтського" прийшлося самому В. Короленкові пересвідчитись запізно. Були це грізні, але логічні наслідки того „всевеліїнства", за яке так перестерігав земляків своїх ще Т. Шевченко:

...Бо хто матір забуває,
Того Бог карає

й яке стало одною з головних причин нашої поразки у рр. Визвольної Війни 1917-1921.

НАУКОВЦІ В РОЛІ АГІТАТОРІВ.

(НКС) „До агітації з нагоди виборів" до т. зв. Верховного Совету т. зв. Української Совєтської Соціялістичної Республіки науковці включаються і науковці. Так, у Львові завідувач бібліотеки Політехнічного Інституту Сергей Кругляков „прекрасно обелнав агітпункт". „Палким агітатором зарекомандував себе і молодий вчений Очеретенко". До участі в масовій агітаційній роботі в одній тільки червоноармійській (!) дільниці міста мусіло взяти участь понад 300 (!) науковців. Серед них такі „українські" вчені, як Кап, Негодіна, Горшенін і т. д. (Рад. Україна" ч. 252/46). Читач спитає, пощо ця агітаційна комедія, коли висліди „виборів" і так відомі давно наперед!

„РАДА АКАДЕМІЇ АРХІТЕКТУРИ УССР".

(НКС) Наказом Міністра вищої освіти СССР (ф) затверджено Раду „Академії архітектури УССР В. Заболотний, О. Вербицький, В. Власов, П. Альошин, С. Безсонов, Е. Катонін, член Академії Наук СССР О. Щусев, член „Академії Наук УССР" В. Лисин, „нар. художник" СССР В. Касіян та інші. Головою Ради затверджено президента „Академії архітектури УССР" „лавреата Сталінської премії" В. Заболотного.

„СУЧАСНА ЛІТЕРАТУРА".

(НКС) Як дізнаємося з московської „Правди" ч. 239/46 р. вийшов у московській мові новий підручник сучасної літератури проф. Л. Тімофієва для 10. кляси середньої школи. Підручник затверджено міністерством освіти РСФСР.

Цікаво, що хоч підручник має бути присвячений літературам цілого СССР, в ньому за літератури Азербайджану, Узбекістану, Туркменії, Таджікістану, Киргізії, Латви, Литви, Естонії і т. д. не згадано взагалі. З української літератури згадано однісінького П. Тичину, з білоруської — Янка Купалу, з вірменської — А. Ісаакіяна, з грузинської — Г. Табідзе.

Ол. Луговий. Права застережені.

Дажбожі Внуки

I. НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

26)

Такий маєток дітькові нетруженому піде! Коби хоч людське щось, а то ж бліді, сухоти певно має! А там маєток!... Певних пару соток тисяч коштує!... Та й в банку певно тисяч сто ведеться!... От, щастя манігрулі притрапилося!... Нема, щоб старий Ставрович їх котрого з синів прийняв за зятя! Не будуть більше у такого купувати!! Ще такого спомагати свою кривавицею? Краще до чужих підуть.

Що ж, — „на людський роток не накинеш платок". Зарік не купувати, — відкладався надалі. Поки що приходили гурмами, на того панка подивитися. Проти волі збільшували денний оборот, адже купити щось треба було хоч для годиться.

На людську цікавість і сплетні мати з дочкою не зважали. З банку вернувши — Ростислав післав матір і Ірину, обідати. В крамниці зістався з Оленою. З покупцями — хто заговорював по українськи — розмовляв чемно. Молодики тарахкотіли більше американським „сленгом", чесали ним і Іриною свої язики. Гарненько їх осадив, чистісінькою чим їх англійською мовою. Сказав, що він емігрант, хоча не вчився тут, володіє більше десятком мов, може їх побити і знанням. Нехай вони задають йому десяток питань кожний, з різних наукових ділянок — він відповість. А от вони всі — не дадуть відповіді ні на одне його питання. Не хотів хвалитися, та вийшов з рівноваги. Іншої мови нахабні молодики, зрештою, не зрозуміли б. Вкінці наказав забратися, не засмічувати салі. Молодики забралися з соромом. Сміялися старші люди й Олена, не витримав і він.

Обідав з Оленою. По обіді торгували всі четверо. В суботу торгівля побільшується вдвоє. Міські жителі запасуються необхідними на свято, зїздяться фармері з поблизьких від міста околиць. Ірину посадили за касу. Та гірньким показався той торг розмірний дівчині. Записувала зовсім не ті річи, плутала в рахунках, не могла й здачу почислити! Взагалі, чулася такою мудрою, коли то два рази два — сімка або пятка виходить. Покупці зглядалися, посмішкувалися про себе. Не витримала, пішла прибирати кімнати. За хвилю виспівувала жайворонком... Через який час вернулася. Ростислав пригадав написати матері лист. Пішли до хати. Ірина порадила післати „Спешил Делівер", мама одержить лист завтра, хоч неділя. За добру пораду — забажала заплати: вона дивитиметься, що він матері писатиме... Ростислав писав, дівчина, спершися на його плече читала:

„Люба Матусю! А ну, вгадай, де я тепер, хто я, що поробляю? І не пробуй вгадувати, бо не вгадаєш нізащо!

Певно, Ти думаєш, мамо, що Твій син оре, чи сіє на фармі, вовтузиться з четвертою кінкою, що їх не вміє заупряжити, — бо ж їхав я працювати на фарму. Так думаєш, правда?...

От, і не вгадала. Фарми я ще й не бачив. У завтра поїду щойно подивитися на фарми... Поїду не самий, а зо своїми нареченими татом і мамою, своєю дівчиною, і, як що вона схоче, другою дівчиною, моєї нареченої приятелькою... Не подумай, що я пишу в гарячці, бо справді, годі події минувшого дня назвати інакше, як маяченням, казкою... Але, писатиму по порядку.

Отже, Ти знаєш, що я живу у панства Ставровичів. Обоє інтелігентні, освічені люди, щирі, шляхетні, справжні духові пани... Зовуться вони Володимир Андрієвич і Марія Юрьївна, так, як мій покійний батько, Ти, мамо, і оба мої дідуні. У них є доня - одиначка — Ірина-Любомира, — знов же, так як Ти і я зоветься. — У наших родинах однакові імена, не розібрати навіть, певно й рід один. Не було ще часу про родини наші говорити.

Не здивуєшся — прийняли мене по рідному. У панства Ставровичів знайшов я свою долю. Іруся — чарівна дівчинка і вродою і душею, талановита, добрий музика — звичайно, лівачка! — Трохиніякою мені, що її батьки забагаті — хата і крамниця у місті, велике господарство під містом; не знаю скільки саме землі, забудови, худоба..."

Ірина тут підказала — скільки землі — і він дописав:

„Землі мають дві секції, тобто вісім фарм, а скільки худоби — моя наречена не знає. (Вона стоїть за мною й читає, підказує, чого я не знаю). З Володимиром Андрієвичем я ще в чора посперечався. Поговорився з його твердженням, — раз Іруся моя — то і все, що до неї належить моє... Майна, мовляв, я не шукав, воно мене знайшло.

(Дальше буде).

ЗУАДКомітет перед новими завданнями

РОЗМОВА З ЕКЗЕКУТИВНИМ ДИРЕКТОРОМ КОМІТЕТУ Д-РОМ ҐАЛАНОМ.

3. Запитання: **Як мається справа з ухваленою загальним Зібранням висилкою наших делегатів до Европи.**

Відповідь: Ця справа ще „товчеться”, але натрапляє на всілякі трудноці, формального і матеріяльного порядку. Є вибрані кандидати, що згідно з постановою Комітету мали виїхати з повновластями створеного недавно ЮРКА (Комітету для допомоги християнським скитальникам зі Східної Европи). Цю справу ведуть інші члени Комітету і вона, докищо стоїть в „мертвій точці”, хоча не є виключене, що в деякому часі буде полагоджена позитивно. Якщо ні, то Комітет поробить інші заходи, щоб делегатів таки вислати. Справа фінансових засобів, якими наш Комітет сьогодні розпоряджає, тут теж дуже важлива. Бо як будуть дивитися місцеві власті в Европі на представників Комітету, що розпоряджає кількадесятьма тисячами долярів? Що в таких обставинах і такими засобами можна взагалі зробити? Вже починаємо кампанію за збіркою ухвалених Загальним Зібранням фондів. Одною з перших імпрез в цих рямках буде заповіджена імпреза в Шикаґо з виступом фільмового артиста Івана Годяка. Плянується інші подібні імпрези, та це вже залежить від громадянства в поодиноких місцевостях. Комітет теж із свого боку зробить все можливе, щоб придбати відповідні фонди, бо від них залежатиме теж виконання завдань Комітету. А ці завдання вже сьогодні починають набирати справді рішального значення для долі кількох соток тисяч наших скитальників.

4. Запитання: **Скільки, властиво, є українських скитальників та яке їх положення сьогодні?**

Відповідь: Щодо кількости українських с к и т альників — можу її подати досить точно. Всіх українських скитальників нараховується 342,871. В Німеччині живе 177,630; з того: в американській зоні — 104,024; в британській зоні — 54,580 і й французькій — 19,026. В Австрії є 29,241; в Італії — 19,000; у Франції — 80,000; в Бельгії — 7,000; в інщих країнах Европи та на азійському і африканському континентах є біля 20,000. Статистика, очевидно не є повна, бо не всіх скитальників пощастило нею охопити. Щодо положення цеї розкиданої по світі маси українців, серед якої переважаючий відсоток творить інтелігенція, воно в останньому часі під кожним оглядом погіршилося. Думаю, ще більше погіршилося, бо воно завжди було дуже зле. Зворот в американській закордонній політиці не мав на це положення жодного впливу, бо хоча ціла маса скитальників, це жертви комуністичної диктатури, проти якої Америка цілком виразно виступила, то на місцях залишилися ті самі люди, всілякі міс Вайнфельди, що ще тільки скріпили свою киринну роботу проти скитальників. Проте, якаця УНРРА є, така є, але її недалеке розвязання та проволока в творенні ІРО зависли справжнім мечем Дамокля над головами скитальників. Вже сьогодні скрізь по таборах погіршилося харчове положення. Безвиглядність для переселення та взагалі якоїсь людяної розвязки тої цілої скитальчої проблеми заставляють місцеві і окупаційні власті робити деякий натиск за „добровільним” поворотом скитальників до своїх країн, як це було з недавною заявою американського військового команданта. Мирові договори та евентуальна е в а к у а ц і я союзницьких військ з країн, в яких перебувають українські скитальники, ще більше ускладнюють цілу справу.

5. Запитання: **На чому базує свою працю ЗУАДКомітет та як її веде?**

Відповідь: Праця нашого Доп. Комітету точно визначена його статутом, при чому кожночасно береться до уваги теж найбільші потреби і побажання самих скитальників. При цьому мають голос насамперед поодинокі доп. Комітети в Европі, бо щодо індівідуальних побажань та думок на ці теми, то їх є, правдоподібно, стільки, що й самих скитальників. В кожному разі, на спільних нарадах та з обїздки поодиноких центрів нашої нової еміґрації, як теж з всіляких заяв, надісланих скитальниками до нашого Комітету, можна встановити такі головні напрямні і завдання нашого Комітету:

1. Правна оборона скитальників на місцях перед місцевими і окупаційними властями. З цим тісно вяжеться необхідність негайної висилки наших представників, що могли б полагоджувати ці справи на місцях, що теж єдино можливе.

2. Комітет мусить зробити все, що тільки може, щоб допомогти скитальникам в переселенні. Ця справа теж тісно вяжеться з правною обороною, бо на переселення потрібно мати не тільки дозвіл країни, до якої хоче переїхати, але теж дозвіл місцевих окупаційних властей на виїзд.

3. Матеріяльна допомога в харчах, одягах та лікарствах, як теж грошева допомога комітетам, що застynають цілість скитальчих справ. Тут треба додати, що потреба матеріяльної допомоги з кожним днем збільшується, бо положення скитальників під цим оглядом з кожним днем погіршується.

4 Удержання нашої захоронки в Парижі, допомога інвалідам, сиротам і дітям взагалі та безліч найрізноманітніших і справді життево-важних потреб наших скитальників накладають на наш Комітет такі великі завдання і до тої міри збільшують його матеріяльні потреби, що тільки найбільша жертвенність цілого американсько-українського громадянства допомогла б бодай частинно ці завдання виконати. Якщоб наша спроможність фінансова дорівнювала тільки в малому відсотку бажанням та добрій волі Комітету щодо допомоги нашим скитальникам, то ми цілком певно могли б заспокоїти їх бодай найконечніші потреби.

6. Запитання: **Які пляни Комітету на найблищий час?**

Відповідь: Тому, що ціла робота Комітету базується і залежить від матеріяльних засобів, якими він розпоряджає, ми силою потреби мусимо насамперед придбати відповідні фонди. Їх можна придбати подвійним шляхом: Перше — посилена збіркова акція, і друге: масове членство Комітету. В одному і в другому напрямку підуть тепер наші головні зусилля. Від висліду цеї збіркової акції залежатиме теж наша допомогова акція. Тільки збірне зусилля американських українців може зменшити бодай частинно ті безмежні терпіння наших братів на скитанні. На допомозі і рятуванні скитальників мусять теж зосередити свою головну увагу всі наші допомогові і громадські організації. Для дальшого оживлення і скріплення збіркової ідопомогової акції, Комітет задумує вже в найближчому часі друкувати власний інформаційний Бюлетин, що крім розшуків, інформував би теж наше громадянство про кожночасне правне і матеріяльне положення наших скитальників та про їх життя взагалі. Бюлетин друкувалося б як додато до наших газет „Свободи” і „Америки”.

Свої відповіді д-р Ґалан закінчив переконанням, що американські українці виправдають ті великі надії, що їх покладають на них триста тисяч бездомних і безрідних їх братів на скитанні в Европі.

М. П-ний.

Учасники великої концертової імпрези в Шикаґо

Фільмовий артист Іван Годяк

Артисти взагалі, а фільмові зокрема, належать до найпопулярніших людей під сонцем. Їх імена не сходять зі сторінок преси і вони справді стають любимцями народу. Ні один деталь з їхнього приватного і артистичного життя не пройде крізь густе сито людської цікавості, що справді пересіває всі подробиці їхнього життя. Це відноситься насамперед до тих фільмових „зірок”, що силою своїх особистих прикмет та свого артистичного талану блестять на фільмовому екрані. До них належить тепер теж **Іван Годяк**, що оце, згадуючи свій славний український рід, зголосився добровільно взяти участь у цій благородній акції, що її ведуть американські українці на допомогу своїм знедоленим братам на скитанні в Европі.



Іван Годяк

Іван Годяк є контрактовим артистом відомої фільмової фірми Метро-Голдвин-Мейер і сьогодні вже справді славним, в повному галивудському розумінні того слова.

В Шикаґо, де Іван Годяк ще в 1942 році заробляв на життя як радієвий актор, йому запропоновано фільмовий іспит, у висліді якого він дістав перший контракт з Метро-Голдвин-Мейер. Першою його ролею як фільмового артиста, була його підрядна участь у фільмі Френка Моргана „Чужинець в Місті”. Опісля грав ролю націстичного шпигуна в комедії Ред Скелтона „Ай дид іт” і ролю російського мужика та повстанця в „Пісня Росії”, де головну ролю грав Роберт Тейлор.

Однак, щойно його гра разом з Талулою Бенкгед в „Лайфбовт” доказала і ствердила його великий талант. А вже справжню славу першорядного артиста він здобув собі виступом в головній ролі разом з Лена Турнер, у фільмі „Подружжя є приватною справою”.

Іван Годяк родився в Пітсбурґу в родині Володимира і Анни Погоржелец-Годяк — українських еміґрантів. Його батько є фабричним робітником і часто виступає аматором на сцені. Його родина перенеслася опісля до Дітройту, де він, маючи щойно 11 літ, виступав в російських і українських представленнях, що їх уряджувала місцева парохія.

Він здобув собі „скалершіп” в драматичнім факультеті Норт Вестерн Юніверсіти. При цьому він був знаменитим знавцем гри бейс-бол. Як третий бейсмен гайскул в Гемтремк, Мишиґен, він дістав пропозицію від дружини „Кардіналс” зі Сейнт Луіс, **вступити до** них на працю. Проте, він відмовився, маючи прочуття, що його будучність на сцені. Зразу він пробував дістати працю як радіовий актор в Дітройті. Але виявилося, що його вимова залишає ще багато до побажання й хлопцеві порадили докищо забути про того рода карієру.

Маючи 18 років й не маючи нічого іншого до роботи, він заробляв як помічник на ґольфовій площі. Один з урядників Дженерал Моторс, який приходив до цього клюбу грати голф, полюбив Івана Годяка й дав йому працю в своїй канцелярії. Там через 3 роки мав він нагоду поправити свою вимову, бо мав до діла з цифрами, які відчитував наголос. Опісля його вже теж прийняли на працю в радіовисильні й давали час від часу малі ролі і заплату. З часом його праця збільшувалася, а тим самим й його платня. Вкінці прийшло до того, що він мусів покинути свою працю в Дженерал Моторс, бо його ролі як актора на радійових програмах вимагали від нього щораз то більше часу. Він перенісся до Шикаґо, де виступав по радіо в ролі „Ліл Абнер”. В цей час його слідили з Галивуду й вкінці його там заанґажували. Так почалася фільмова карієра Івана Годяка, що недавно одружився з Анною Бекстер, красунею й фільмовою зіркою, відігравши разом „Недільний обід для жовніра”.

Крім вичислених вже фільмових образів він ще виступав у: „Мейзі говс ту Ріно”, „Бел фор Адона”, „Ди Гарві Ґирлс”, „Ту смарт піпл”, „Ди Арнелло Афер” та інші менші.

Іван Годяк виступить серед українців на шикаговській сцені в Опера Гавз в суботу, дня 10. травня під час концерту, призначеного на допомогову акцію для українських скитальників.

Пресова Служба Концерту Івана Годяка.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ”.

ОПОВІСТКА

Парохіяльного Уряду Укр. Греко-Катол. Парохії в Карнеґі, Па.

Неділя, 4-го травня, 1947. Українська Греко-Католицька Парохія св. Петра і Павла, 2,016 душ, по 20-ох літах розлуки, знова перейшла під юрисдикцію Їх Ексцеленції Високопреосвященного Кир Константина Богачевського, Епископа Української Греко Католицької Дієцезії в Філядельфії, Па., разом зі своїм довголітним парохом Вчс. о. Маріяном Кучером, який до злуки українського греко-католицького священства був принятий 25-го березня, 1947. — Парохіяльний Уряд: **Г. Демян,** предсідатель; **В. Копко,** касієр; **Анна Загурська,** секретарка. (оґ.)

ПРОТОКОЛ

З НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЩО ВІДБУЛОСЯ В ДНЯХ 17-го ДО 21-го БЕРЕЗНЯ 1947 РОКУ В ДОМІ У. Н. СОЮЗУ ПІД Ч. 81-83 ГРЕНД СТРІТ, ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

8)

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО І. КОКОЛЬСЬКОГО.

Шановні пані і Панове Головного Уряду У. Н. Союзу!

Складаючи свій перший звіт як новий і молодий член головного уряду У. Н. Союзу, дякую у першій мірі делегаткам і делегатам 21. конвенції за те, що вибрали мене головним радним нашої славної української запомогової організації, нашого батька Союзу.

Коли я бажав розпочати активну працю для У. Н. Союзу, то насамперед я поробив старання, щоб поставити між першими від. 206 У. Н. Союзу, в котрому я є секретарем. Тому я старався придбати до нього якнайбільше число нових членів, щоб у такий спосіб дати добрий приклад урядникам інших відділів.

Щоб оживити працю по інших відділах, я стрічався з урядниками цих відділів, котрі знаходяться близько моєї місцевості, та обговорював з ними загальні Союзові справи, а знов з урядниками подальших відділів вів я листування в Союзових справах.

Упродовж минулого року я не мав ніяких припоручень від Екзекутиви Союзу, а тому вважаю, що по відділах моєї округи не було ніяких непорозумінь, які треба було б полагоджувати.

Я брав ширшу участь в громадському житті, маючи при цьому на увазі, що на всяких зібраннях можна завжди підносити добре імя У. Н. Союзу.

Дня 14. липня 1946 року я промовляв на святі Православної Громади в Вунсакет, Р. Ай., з нагоди палення морґеджу, та передав привіт від головного уряду У. Н. Союзу. Також, маючи на увазі резолюцію щодо ветеранів, котра була прийнята на 21. конвенції У. Н. Союзу, я, як голова місцевого комітету, зайнявся уладженням величавого привіту та прийняття для наших ветеранів, що відбулось 22. вересня 1946 р., а крім цього поробив старання, щоб зорганізувати наших ветеранів в український американський пост ветеранів.

Дня 11. листопада 1946 року, на запрошення головного радного Миколи Давискиби, я був присутний на бенкеті в Бостоні, коли місцева громада витала своїх ветеранів. Я передав там привіт від головного уряду У. Н. Союзу.

Дня 1. грудня 1946 року, я промовляв на 20-літнім ювилею церковної громади в Вунсакет, Р. Ай., і на цьому святі я теж передав привіт від головного уряду У. Н. Союзу.

Рівнож брав я участь в багатьох зборах в справі несення помочі українським скитальникам. Будучи головою місцевого комітету злучених організацій, уладжував я загальні зібрання і збірки на допомогу скитальникам у спільній праці з нашим Українським Конгресовим Комітетом і зі Злученим Українсько-Американським Допомоговим Комітетом. Також дописував я принагідно до „Свободи" і до "Ukrainian Weekly" про життя і розвиток в громаді.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО Д. ШМАГАЛИ.

Високоповажані Головні Урядниці й Урядники У. Н. Союзу!

Щиро дякую всім делегаткам і делегатам, що мали до мене довіря та вибрали мене знова головним радним У. Н. Союзу на останній 21. конвенції У. Н. Союзу. Упродовж наступних років я буду докладати всіх старань, щоб відповідною працею для Союзу, це довіря делегатів виправдати.

У Клівленд і околиці панував по відділах спокій і порядок, а тому я міг посвятити свій час головно для таких організаційних справ, що є корисні для Союзу. Зараз по конвенції, в порозумінні з головним секретарем Д. Галичином, я скликав організаційні збори відділів з Клівленд й околиці, на 6. квітня. На цих зборах було присутне поважне число членів і урядників з 11 Союзових відділів. Саме в цьому часі був в Клівленд д-р Л. Мишуга, як бесідник на святі Шевченка, а при цій нагоді, на припоручення Екзекутиви У. Н. Союзу, виступив теж на організаційних зборах з відповідним рефератом про Союз. У часі дискусії, яка велась по зборах, він давав теж відповіді на різні організаційні запити. На зборах був також присутній організатор У. Н. Союзу, Д. Білецький, який промовляв про потребу та способи організування нових членів. Опісля по зборах організатор працював якийсь час в Клівленді та вписав до місцевих відділів поважне число нових членів. Я теж зорганізував 8 нових членів в 1946 році.

Упродовж року вдавались до мене відділові урядники, а також і члени з різними організаційними справами, й в таких випадках я завжди був готовий служити їм порадою чи поясненнями. А беручи участь в громадському житті, я завжди звертав увагу на те, що Союз є такою необхідною, складовою частиною цього життя, що дбати про кращий розвиток Союзу, це значить, працювати над поширенням усього нашого громадського життя.

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ РАДНОЇ ОЛЕНИ ШТОГРИН.

Пане Предсідникy, Шановні Урядники:

Приймаючи уряд гол. радної на двадцять першій конвенції У. Н. Союзу, я була свідома цього, що беру на себе певні обовязки, котрі треба сповнити після моїх найкращих сил.

Зараз по конвенції, 15. квітня 1946, була я на зборах Союзового відділу в Клифтон Гайтс, на запрошення делегата відділу п. Т. Федуся.

У травні брала участь у зборах делегатів і відділових урядників, де обговорювано рішення минулої конвенції і плани праці набудуче.

Хоча підчас літньої пори нема оживленого руху по відділах, я часто обговорювала з гол. радним п. С. Слободяном ці плани й способи, яких треба вжити для скріплення діяльності відділів, в осінну пору.

І так за моєю порадою п. Слободян скликав окружні збори на 7. жовтня 1946, на які прибули гол. секретар п. Галичин і організатор п. Маланчук. Там рішено почати кампанію за новими членами і просити п. Маланчука до помочі. Щоб зробити відповідний розголос кампанії, постановлено виасиґнувати відповідну суму гроша з каси Комітету на оголошення по радіо, а мені поручено займитись цею справою. І так я промовляла по радіо насамперед сама, заповідаючи почату кампанію, а опісля виготовила відповідні оголошення для заповідачки. Усіх оголошень ми мали девять, а я промовляла два рази. Промовляли теж по радіо пп. Маланчук і Слободян.

У часі кампанії була я на зборах від. 324, 12. жовтня і від. 105, 21. жовтня, де заохочувала членів до праці над збільшенням своїх відділів новими членами.

Кампанія показалася успішною, бо при праці п. Маланчука і кооперації відділових урядників прибуло 165 нових членів до У. Н. Союзу.

УВАГА! ШІКАҐО, ІЛЛ.! УВАГА!

Повідомляємо всі місцеві відділи У. Н. Союзу, що

ВАЖНІ ОРҐАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

—: відбудуться :—

В НЕДІЛЮ, 11. ТРАВНЯ (MAY 11, 1947)
В ДОМІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ
841 NORTH WESTERN AVENUE, CHICAGO ILL.
в годині 3. пополудні.

На ці збори повинні прийти всі **відділові урядники** та **делеґати** місцевих відділів на минулу конвенцію, бо маємо дуже важні справи до обговорення. Зогляду на вагу цих нарад,назбори приїде власне головний секретар У. Н. Союзу **Д. Галичин.**

С. Куропась, гол. контрольор
Т. Шпікула, гол. радний

Вправді не всі відділи брали участь у кампанії, але є надія, що й ці відділи, що досі були неактивні, візьмуться ще до праці.

Старанням п. Харамбури, секретаря від. 375, та при помочі п. Маланчука, створено новий відділ У. Н. Союзу 189.

Отце була моя праця для У. Н. Союзу, а крім цього я виконувала багато іншої громадської праці, як в Союзі Українок та в Допомоговім Комітеті на користь тепер найбільш актуальної справи, помочі скитальцям.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РАДНОГО П. КУЧМИ.

Поважані Урядниці й Урядники У. Н. Союзу!

Отсе припала мені велика честь брати участь в нарадах головного уряду й обговорювати справи вкористь нашої славної та найбільшої української організації, У. Н. Союзу. Є це теж для мене добра нагода обзнайомитись ближче з вказівками й ідеями, для кращого провадження праці щодо дальшого розвою нашої організації. Минувший рік не дав мені великої нагоди до цього, щоб я міг сказати, що я причинився до якихось надзвичайних успіхів в околиці Великого Ню Йорку, та все таки був я активним Союзовим працівником та виконував організаційні завдання по моїй можливості якнайкраще.

Занимаючи становище фінансового секретаря в Тов. Дністер, від. 361 У. Н. Союзу, котрий числить 1,237 членів, я посвячую багато часу й труду вже на саме провадження фінансового діловодства відділу. Крім цього, я теж старався збільшити відділ новими членами. І так у минулому році зорганізовано 53 нових членів, а з цього числа половину зорганізував я самий.

Упродовж року скликав я два рази збори Окружного Комітету відділів У. Н. Союзу міста Ню Йорку, щоб нарадитись, як поліпшити організаційні відносини, а головно, як дістати постійного організатора для Ню Йорку й околиці. Справа організатора остається дальше не вирішеною, бо хоч у Ню Йорку є найширше поле для організаційної Союзової праці, то в цьому самому часі це поле є й найтрудніше, зогляду на конкуренцію банків, що тепер поширюють свій асекураційний бизнес, а теж конкуренцію зі сторони великої хмари агентів різних асекураційних компаній.

Щоб оживити спортову акцію в Ню Йорку, я переговорював в цій справі з провідниками Союзової спортової дружини. Хоч ця дружина була підупала в часі війни, то тепер починає вона відроджуватись, та зміцнятись знова новими молодими членами.

У листопаді 1946, Тов. Дністер, відд. 361 У. Н. Союзу, святкувало 20-літній ювилей свого існування, і я посвятив чимало часу з урядниками й комітетом для успішного здійснення цього свята. У промові, що я її виголосив на цьому святі, підніс я цю ролю, котру відограв У. Н. Союз у розвитку нашого життя тут в Америці.

У місті Ню Йорку, крім від. 361, добру організаційну працю веде теж від. 204 У. Н. Союзу. Цей відділ дбає завжди про збільшення своїх рядів новими членами. Також звертає на себе увагу від. 130 У. Н. Союзу. У цьому відділі дібрано на цей рік молодих урядників до співпраці зі старшими і є надія, що цей відділ поширить свою активність в будучності. У всіх інших відділах є спокій і згода, хоч правда проявляли вони дещо замало організаційного руху. При цій нагоді зазначу, що для ведення успішної організаційної праці в користь Союзу, потрібно конечно в місті Ню Йорку відповідного Народного Дому. Бо брак такого Дому відбивається дуже відемно на Союзовій праці, головно коли ми думаємо зєднати й придержати при нашій організації більше число родженої тут молоді.

В Ню Йорку існує тепер така організація, котра бажає провести в життя ідею будови Дому, а тому ця організація заслуговує на щире попертя всього Союзового загалу з Ню Йорку, а навіть і околиці. Бо певним є, що коли б така народня святиня повстала в Ню Йорку, то таке діло принесло б теж користь для У. Н. Союзу.

Упродовж року я брав теж участь в громадській праці Конгресового й Допомогового Комітетів, докладаючи своїх старань, щоб ця праця була якнайбільше успішною.

(Дальше буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Ю. Б. — Такі жертви від одної особи оголошує Зл. У. А. Д. Комітет у своїх загальних звітах. Інакше треба б оголошувати подвійно. Коли матимете більше таких жертв, то подайте їх разом, а тоді вже легше оголосити як збірку.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

—о—

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збручa, від. 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. травня, в 3. годині пополудні, в Укр. Гор. Клюбі, 608 В. Лакавана Еве. Обовязок всіх членів є бути на зборах і заплатити свої вкладки на час. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 102, відбудуться в неділю, 11. травня, зараз по другій Сл. Божій в гали церковній, 2280 W. 7. вул. — За уряд: Н. Декан, предс.; В. Жук, кас.; Н. Бобечко, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє своїх членкиць і членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 11. травня, в 12. год. в полудне, в Домі Відділів У. Н. Союзу, 843 Н. Вестерн Еве. Кожний член і членкиня є обовязані частіше являтися на збори. — Т. Шпікула, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. травня, в годині 8. ввечір, в укр. прав. галі, 675 Савт 19. ул. Просимо членів прийти на час, бое важна справа до полагодження. — Г. Дорошенко, предс.; В. Ткач, кас.; А. Мудровський, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 11. травня. Тому, що є важні справи, просимо всіх членів конче прийти. Ми також просимо членів, щоби поприносили належитість за тікети. Ми постановили, що наш відділ має бути найбільший в місті Филаделфії, отже просимо всіх наших членів допомогти нам його таким вдержати, записуючи в члени всю свою родину. — М. Дубас, предс.; А. Гарасим, кас.; М. Ю. Сеник, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 10. травня, в год. 7. ввечір в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прийти на ці збори, бо маємо кілька справ до вирішення, а головно, де маємо перенести на будуче збори. Буде також справа приєднування нових членів. — За уряд: І. Сорока (ст.), предс.; Т. Плавяник, кас.; А. Хромяк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Тов. ім. Д. Вітовського, від 375, відбудуться 11. травня в год. 1. попол., в домі Горожан, 847 Н. Френклин ул. Багато членів залягає з вкладками по кілька місяців. Як що цього місяця ці члени не являться на зборах і не вирівнають свій довг — будут суспендовані. — Г. Дорожовський, гол.; В. Василюк, кас.; І. Харамбура, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Тов. Укр. Січ, від. 39, повідомляє членів, що розібрання тікетів на радіо буде 10. травня, в годині 1. вечером в У. Н. Домі. Збори Тов. відбудуться 11. травня, в 3. годині пополудні, в У. Н. Домі. Уряд просить членів не занедбувати своїх обовязків, бо інакше уряд поступить згідно зо статуто. — А. Яворський, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членкиць, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. травня, в гали церковній, в годині 7. точно. Просимо членкиць явитися на означений час, бо будемо мати важні справи до вирішення. Взиваємо довгуючих членкиць прийти на збори і вирівнати свої вкладки. Просимо приєднувати нових членкиць до Союзу і Сестрицтва. — За уряд: Евдокія Геруля, предс.; Анастазія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 220, повідомляє всіх членів, що цего місяця збори відбудуться один тиждень пізніше, в суботу, 17. травня, в год. 7:30 вечером, в гали парохіяльний, 4950 Полайна ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є дуже важні справи до полагодження. Члени, котрі з недбальства не являться на збори, щоб пізніше не нарікали, бо яка ухвала перейде на зборах, такої мусять всі триматися. — За уряд: І. Кравчишин, предс.; В. Салан, кас.; Г. Гарасим, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Укр. Запомог. Бр. св. Володимира, від. 130, подає до відома своїм членам, що місячні збори відбудуться в суботу, 10. травня, в годині 8. ввечір, в церковній галі, 28 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо будуть важні справи до вирішення. — За уряд: І. Серединський, секр.

ПОШУКУЮТЬ

Прошу, щоби

ГРИГОРІЙ ЗАІЛО,

або хто про нього знає, порозумілися з

ANDREI ZAILO,
P. O. ESTEVAN, SASK., CANADA.

Єсть важна справа зі старого краю.

МИХАЙЛО ЧОРНИЙ

пошукує братового сина **Томи Чорного** з села Колодіївка, повіт Скалат. Тома Чорний мав би бути десь в Німеччині від 1940 року.

Моя адреса: 101-6

М. Чорний,
4803 LEWIS AVENUE
TOLEDO 12, OHIO
U. S. A.

Мартин Пособец пошукує сестру

КАТЕРИНУ ХАЛІЦКУ

в важній справі. Коли жиє, хай зголоситься на адресу:

MARTIN POSOBIEC
432 Columbus St., Bridgeport, Pa.,

а коли не жиє, то нехай її діти відізвуться до свого вуйка, або швагер нехай подасть свою адресу.

МАРІЯ ЮРЧАК, донька Михайла і Катерини Бодюк, літ 39, родом з села Подільці, повіт Рудки, перебуває в Німеччині, пошукує своєї сестри **КАТЕРИНИ ЮРЧАК,** замужна за **Гриник,** з села Погірці, повіт Рудки, і свого швагра **СІНЬКА ГРИНИКА,** зі села Подільці, повіт Рудки. Мають перебувати в Ню Йорку. Прошу зголоситись до:

MARY BUS,
1431 E. 7th St., Erie, Pa.

МИХАЙЛО ҐЛЕМБОЦЬКИЙ, що перебуває в Німеччині, пошукує

ФЕДЬКА КРИЧКОВСЬКИЙ

з села Берендсович, повіт Перемишль. Тепер перебуває у Филаделфії. Хто про нього знає, або він самий, нехай зголоситься до:

MARY BUS,
1433 E. 7th St., Erie, Pa.

Вона має листа від нього.

о. Павло Фалько пошукує
МИКОЛУ ЛАГОДИЧА,

що виїхав до Канади в 1937 р. з села Стрільна, пов. Дрогичин Подільський, як рівнож парохіян із цього села, що перебувають у Канаді і Злуч. Державах Америки. Прошу писати на адресу:

Canonicus PAUL FALKO,
Munchen 25, Pottenbucher Str. 35,
Germany, U. S. A. Zone

ТАРЗАН, ч. 1594. Принада джунглів.



Коли пігмеї живо обговорювали дивну смерть Бравна, Ніку вибіг зпоза дерева.

„Бравн був нашим ворогом", він сказав простодушно, — „а тепер він не може нас силувати вбивати слонів".

І так мала група розділилася... пігмеї, щоб відбудувати своє село; Стренг і Анна, щоб відбудувати своє життя, а Тарзан, щоб вернутися домів.

Одначе незабаром його улюблені джунглі звабили його знову на дивну пригоду.